

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 11. november 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 29 (Alm. del) af 14. oktober 2016. Stillet efter ønske af Joachim B. Olsen (LA).

Spørgsmål

I den offentlige debat anføres det ofte, at der vil være mangel på faglært arbejdskraft frem mod 2025. Er ministeren enig i dette, herunder i at mangel på faglærte vil føre til lavere beskæftigelse og lavere BNP? Eller mener ministeren alternativt, at efterspørgslen efter arbejdskraft vil tilpasse sig arbejdsudbuddets ændrede uddannelsessammensætning, således at der ikke vil opstå mangel på faglærte, jf. Finansministeriets analyse ”Uddannelse og arbejdsmarkedet”, januar 2016.

Svar

Når der i den offentlige debat af og til fremføres det synspunkt, at der vil være mangel på faglært arbejdskraft frem mod 2025, er det ofte baseret på såkaldte mismatch-analyser. Disse analyser baserer sig på den præmis, at det er muligt at foretage retvisende separate fremskrivninger af udbud og efterspørgsel efter forskellige typer af arbejdskraft – fx faglærte, ufaglærte, personer med lange videregående uddannelser mv.

Finansministeriet mener grundlæggende ikke, at det med rimelig sikkerhed kan lade sig gøre at fremskrive efterspørgslen efter forskellige typer af arbejdskraft uafhængigt af udbuddet. Med tiden vil efterspørgslen tilpasse sig udbuddet, således at den udbudte arbejdskraft vil finde beskæftigelse. Efterspørgslens tilpasning til en ændret uddannelsessammensætning af arbejdsudbuddet vil isoleret set kunne kræve en tilpasning i de relative lønninger på tværs af fx uddannelsesniveauer. Udover fremadrettede ændringer i arbejdsudbuddets uddannelsessammensætning vil andre forhold imidlertid også have betydning for den fremtidige udvikling i de relative lønninger, herunder globaliseringen og den teknologiske udvikling.

Historisk set har efterspørgslen efter arbejdskraft tilpasset sig arbejdsstyrkens stigende uddannelsesniveau uden at det har medført hverken øget ledighed eller nævneværdige ændringer i de relative lønninger, jf. *Økonomisk analyse: uddannelse og arbejdsmarked 2016*. Ud fra en samlet betragtning mener Finansministeriet derfor ikke, at det med rimelig sikkerhed kan forudses, hvilke typer arbejdskraft som der vil være mangel på i fremtiden, herunder om de relative lønninger for de brede uddannelsesniveauer kommer til at ændre sig i nævneværdigt omfang over de næste 10-15 år eller i hvilken retning. På den baggrund lægges det som udgangspunkt

til grund for Finansministeriets fremskrivninger at efterspørgslen efter forskellige typer uddannet arbejdskraft vil tilpasse sig udbuddet uden ændringer i de relative lønninger. Ved Finansministeriets beregninger af velstandsgevinster ved øget uddannelsesniveau forudsættes således, at de relative lønninger også fremover vil være forholdsvist konstante.

Efter disse regneprincipper vil en tendens til en stigende andel af faglært arbejdskraft i arbejdsstyrken, som afspejler, at flere vælger videregående uddannelser, typisk give anledning til højere beskæftigelse og et positivt vækstbidrag.

Uanset om man tror på de analyser, der peger på fremtidig mangel på faglært arbejdskraft, eller om man anvender Finansministeriets normale regneprincipper, vil det være en fordel både for den enkelte og for samfundet, at flere af dem, som ellers ikke ville have opnået en erhvervskompetencegivende uddannelse, tager en erhvervsuddannelse. Den samfundsøkonomiske gevinst repræsenterer både øget beskæftigelse og øget velstand målt ved BNP.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister